

Athikele ID 18481

Karolo: Athikele ya Patlisiso

Lebaka la go bo ditlhogo di le botlhokwa mo kgannyeng ya boithuta-marope le boithuta-masaledi a setho: Ditlamorago le matswela a go kokoanya magata

Tshobokanyo

Karolo eno e tlhoma mogopolo mo kgannyeng ya go nna botlhokwa ga ditlhogo le go tsepa mogopolo mo go tsone – segolobogolo go kokoanngwa ga magata le ditlamorago tsa teng – mo lenaanethalang la masaledi a ditshedi, thutatshelo ya setho, le bonetetshi jwa Dinaga Tsa Bophirima. Re akanyetsa ka fa kitsiso le thibololo ka kakaretso ya kgang ya Ngwana wa kwa Taung e fetotseng tsela e re tlhaloganyang ka yone phetogo ya logata lwa tshwene-seka-motho, le ka fa dintlha tseno di tsenang sentle ka gone mo mekgeleng eno ya go kokoanya magata le go tlatseletsa mo go baakanyeng boithuta-masaledi a setho ka logata. Re tlhalosa seno go ya ka hisitori ya ‘tshimologo’ ya lotso lwa motho ka ntlha ya mekgele ya yone ya ntlha-ntlha ya bonetetshi jwa go kgaoganya batho ka ditso tsa bone, le go akanyetsa ka fa thulaganyo eno ya go kokoanya magata e nnang e e tlwaelegileng ka gone mo serutweng seno ka ntlha ya hisitori. Jaaka bosupi jwa seno, re bala ditlamorago tse go ka diregang gore di nne gone tsa go kokoanngwa ga magata re bo re bapisa tshedimosetso e re nang le yone ya palo ya magata le logata lo lo kgaogantsweng le letlholtlholo, e leng logata lo lo bolokilweng ke kemedi ya Aforika Borwa ya go kokoanya magata le go bapisa palo ya magata le masaledi a logata lwa tshwene-seka-motho lo lo kgaogantsweng le letlholtlholo, e leng masaledi a a bopang karolo ya disampole tsa magata. Gape re batlisisa gore tiro ya beng ba magata le ya beng ba dikgopololo tse di buelewang mo kgannyeng eno e lomagana jang mo hisitoring yotlhe. Kwa bofelong, re tlhoma mogopolo mo kgannyeng ya ka fa go gatelela dilo go feta selekanyo ka magata, segolobogolo ka bogolo/botlhale jwa boboko, go ka tswang go sentse tsela e re tlhaloganyang tlholego ya motho ka yone le ka fa go neng ga tlatseletsa ka gone dikgopololo tsa gore motho ke setshedi se se botlhokwa go di feta tsotlhe mo polaneteng.

Botlhokwa jwa teng:

- Kgang ya boithuta-marope le boithuta masaledi a setsyo e na le hisitori ya patlisiso e e remeletseng mo magateng, ya go kokoanya magata le go dira patlisiso ka ditso tsa batho.
- Go kokoanngwa ga matlholtlholo mo hisitoring le dikai tsa masaledi a ditshwene-seka-motho go kokoantswe go tswa mo logateng.
- Masaledi a logata lo lo kgaogantsweng le letlholtlholo lwa Ngwana wa kwa Taung a ne a sa akarediwa mo thutopatlisisong ya kwa tshimologong e e bontshang dikganetsano ka magata.
- Baithuta-masaledi a setho ba tshwanetse go lemoga tiriso ya maikutlo a a sa siamang a go ganwa ga dikgopololo tse di rileng fa go dirwa patlisiso le dilo tse go dirwang patlisiso ka tsone mo serutweng seno.

Mafoko a konokono: Ngwana wa kwa Taung, logata, tshimologo ya lotso lwa motho, logata lo lo kgaogantsweng le letlholtlholo, bonetetshi jwa go kgaoganya batho ka ditso tsa bone